

مقدمه ۱: حمید انسان است

مقدمه ۲: انسان می میرد

حمید می میرد

فرد بیان می کند که استدلال شراب حلال است نیز مانند استدلال حمید می میرد می باشد لذا این استدلال هم درست است ولی واقعیت این است که مشکل اصلی در استدلال شراب حلال است منطق استدلال می باشد. یعنی آن که مقدمات باید درباره یک موضوع صحبت کنند تا بتوان آن ها را به هم ربط داد.

شراب از انگور است درباره محصولاتی از انگور صحبت کنید.

انگور حلال است درباره صحبت کنید.

یعنی در واقع در استدلال فوق مقدمات جملات نا مرتبط هستند و نمیتوان از آنها به به یک جمع بندی رسید به مثال های زیر توجه کنید:

مثال: چون بازار بورس کشور هند بازده بالایی را نشان داده است لذا این کشور رشد اقتصادی بالایی خواهد داشت.

اشکال استدلال:

از عملکرد تک تک بازیکنان الزاما نمیتوان عملکرد تیم را نتیجه گرفت.

مثال ۳: با توجه به این که در آمد های نفتی عربستان افزایش یافته است میتوان فهمید که میزان تولید نفت افزایش یافته است.

اشکال استدلال: از افزایش درآمد نفت نمیتوان افزایش تولید نفت را تشخیص داد شاید قیمت نفت و یا قیمت دلار زیاد شده باشد.

مثال: زنان امروزه نسبت بیشتری از نیروی کار موجود در صنعت خدمات اطلاعاتی را در مقایسه با ۱۰ سال پیش تشکیل می دهند. این امر با توجه به آمار قابل نتیجه گیری است. در سال ۱۳۷۵ فقط ۷ درصد از زنان، شاغل در صنعت اطلاعاتی بودند ولی در سال ۱۳۵۸ بیش از ۱۶ درصد از زنان شاغل در صنعت خدمات اطلاعاتند.

در بررسی بحث فوق مقایسه کدام دو ویژگی و اطلاعات بین سال های ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵ برای ما مفید تر است؟

- ۱) درصد مردان شاغلی که در صنعت خدمات اطلاعاتی کار می کنند.
- ۲) درصد زنان شاغلی که در صنعت خدمات اطلاعاتی مشغول به کار نیستند.
- ۳) درصد مردانی که به زودی قادر خواهند بود در صنعت خدمات اطلاعاتی کار کنند.

۴) در صد زنانی که در صنعت خدمات اطلاعاتی به مشاغل مدیریتی ارتقا یافته اند.

پاسخ گزینه ۱ صحیح است.

در اطلاعات داده شده، تنها نسبت زیر را میتوان محاسبه کرد:

تعداد زنان شاغل در بخش خدمات اطلاعاتی

تعداد جمعیت کل زنان

این افزایش از ۷ درصد به ۱۶ درصد افزایش در نسبت بالا است. نویسنده متن از افزایش در نسبت بالا، افزایش در نسبت زیر

تعداد زنان شاغل در بخش خدمات اطلاعاتی

تعداد کل کارکنان در بخش خدمات اطلاعاتی

را نتیجه گرفته است. (که صحیح نیست)

که نسبت بالا را میتوان به شکل زیر نوشت:

تعداد زنان شاغل در بخش خدماتی اطلاعاتی

تعداد زنان شاغل در بخش خدمات اطلاعاتی + تعداد مردان شاغل در بخش خدمات اطلاعاتی

بنابراین ما باید تعداد مردان شاغل در این بخش را در سالهای ۷۵ و ۸۵ بدانیم، تا بتوانیم نتیجه گیری بهتری داشته باشیم.

استدلال استقرایی:

استحکام این استدلال بستگی به بزرگی نمونه مورد بررسی، تصادفی بودن نمونه، دقیقت اطلاعات به دست آمده از نمونه ها و گستردگی جامعه مورد بررسی دارد.

مثال: نظرسنجی از ۲۰۰ نفر از مردم ایران، نشان می دهد که صداقت بالاترین ارزش بشری است. اصولا ایرانیان مردمی طرفدار صداقت و روراستی هستند.

در این روش اگر همه نمونه ها را بررسی کنیم، روش را استقرایی تام گوئیم و اگر تنها برخی نمونه ها را بررسی کرده و نتیجه را به سایر نمونه ها تعمیم دهیم، استدلال را استقرایی ناقص می نامیم.

رابطه علی:

از وجود رابطه مستقیم (همبستگی مستقیم) بین دو پدیده به وجود یک رابطه علی- معلولی بین آنها بی می بریم. البته وقتی بین دو پدیده رابطه مستقیم وجود دارد، لزوما این ارتباط علی نیست. حالت های ممکن عبارتند از:

اولی علت دومی باشد.

دومی علت اولی باشد.

هر دو معلول عامل سومی باشند.

رابطه علی دو طرفه باشد.

این ارتباط تصادفی باشد.

مثال برای رابطه علی دو طرفه:

آدم هایی که وضع مالی خوبی دارند، با دیگران ارتباط برقرار می کنند. پس ثروت به ارتباط بهتر با دیگران کمک میکند.

توضیح: بین ثروتمندی و توانایی برقراری ارتباط، رابطه علی دو طرفه وجود دارد و این دو همدیگر را تقویت می کنند.

مثال برای اولی علت دومی باشد:

هر دانشجویی که در طول ترم کوشاتر است، در امتحان های پایان ترم بهتر نتیجه می گیرد. پس تلاش مداوم در طول ترم در موفقیت در امتحان های پایان ترم نقش مستقیم دارد.

استدلال تشییه‌ی:

در این نوع استدلال، دو پدیده یا موضوع را به هم شبیه دانسته و از شباهت آنها در یک جنبه، به مشابهت در سایر ویژگی ها استدلال می کنیم.

مثال: سازمان به مثابه موجودی زنده است که باید همه اعضا آن باهم هماهنگ باشند.

مثال: شهر ما، خانه ما است، در نظافت آن کوشناشیم.

اجزا یک استدلال:

✓ مقدمات بیان شده

✓ مقدمات بیان نشده (مفروضات پنهان)

✓ ساختار منطقی استدلال

✓ نتیجه